

การประเมินผลการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ในรายวิชาวิจัยทางการพยาบาล

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา*

วิภารัตน์ สุวรรณไวพัฒนา ประ.ด.(การพยาบาล)* * ดวงรัตน์ คัดทะเล พย.ด.* *

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) เพื่อศึกษาการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในรายวิชา พย.1329 วิจัยทางการพยาบาล ประจำปีการศึกษา 2551 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 4 จำนวน 43 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง¹ ซึ่งได้รับการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน และมีความสัมพันธ์ความเชื่อมั่นของแอลฟา (Alpha coefficient) เท่ากับ 0.92 ทำการวิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 95.35 มีเพศชายเพียง 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4.65 อายุเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 21.77 ปี ส่วนใหญ่มีอายุ 22 ปี คิดเป็นร้อยละ 60.47 มีเกรดเฉลี่ยสะสมโดยเฉลี่ย คือ 2.99 กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในรายวิชา พย.1329 วิจัยทางการพยาบาล โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, SD. = 0.75) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความคิดเห็นด้านบทบาท อาจารย์มีค่าสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.49$, SD. = 0.67) รองลงมาคือด้านบทบาทผู้เรียน ($\bar{X} = 4.28$, SD. = 0.68) ความคิดเห็นด้านสถานที่และวัสดุอุปกรณ์มีค่าต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.98$, SD. = 0.85)

ปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในรายวิชา พย.1329 วิจัยทางการพยาบาล นักศึกษาให้ข้อเสนอแนะว่าเป็นการเรียนการสอนที่ดี ทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น มีอิสระในการแสดงความคิดเห็น มีการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และควรจัดให้มีการเรียนการสอนตั้งแต่ชั้นปีที่ 3 เพื่อจะได้เตรียมตัวสอบใบประกอบวิชาชีพในชั้นปีที่ 4 ดังนั้นผู้รับผิดชอบรายวิชาจึงควรใช้เป็นข้อมูลที่สำคัญในการจัดการเรียนการสอนรายวิชา พย.1329 วิจัยทางการพยาบาลในปีการศึกษาต่อไป

คำสำคัญ : การประเมินผล ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง วิชาวิจัยทางการพยาบาล

*ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา

**อาจารย์ ภาควิชาการพยาบาลเด็ก วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา

The Evaluation of Student Centered Learning Method in Nursing Research Subject at Boromarajonani College of Nursing, Nakhonratchasima*

Wiparat Suwanwaiphatthana Ph.D.(Nursing)* * Duangrat Kathalae D.Ns.* *

Abstract

This descriptive research aimed to evaluate the student centered learning method in Nursing Research subject at Boromarajonani College of Nursing, Nakhonratchasima in Academic Year 2008. The forty-three samples in this study were the fourth year students who studied Nursing Research in the first semester. The majority of samples were women (95.35%), aged 21.77 years old. The samples were asked to report their opinion on the student centered learning method in Nursing Research subject by using the questionnaire1. The reliability of the questionnaire was 0.92. This study was analyzed by using percentage, mean, and standard deviation.

The results showed that the students reported at a high level of satisfactions in the student centered learning method in Nursing Research subject ($\bar{X} = 4.20$, SD. = 0.75). The highest level of satisfaction was nurse instructor's role ($\bar{X} = 4.49$, SD. = 0.67). The lowest level of satisfaction was learning resources and facilities ($\bar{X} = 3.98$, SD. = 0.85).

Majority of the samples reported that the student centered learning method encouraged them to be assertively participated, self-learning, and the idea shared about their research. Unfortunately, timing of this course was inappropriate, as the students had time constraint with preparation for Registered Nurse license examination, should be study in the third year of program. The result of this study can be the data for the instructor to plan or organize of the Nursing Subject course in the next academic year.

Keywords : evaluation, student centered learning, nursing research

*Funded research by Boromarajonani College of Nursing, Nakhonratchasima

**Instructor of Pediatric Nursing department, Boromarajonani College of Nursing, Nakhonratchasima

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี ได้กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรมและมีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การจัดการศึกษาให้ยึดหลักให้ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ กระบวนการเรียนรู้ต้องมาจากการฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ใช้ความรู้ จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ใ้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน พัฒนาการใ้รู้อย่างต่อเนื่อง โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้สอนต้องส่งเสริมบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จากแนวคิดดังกล่าวทำให้การจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ได้รับความสนใจอย่างแพร่หลายเพราะเป็นวิธีการสำคัญ ที่สามารถสร้างและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้อย่างเต็มที่ ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง² ซึ่งการเรียนรู้ด้วยตนเองนั้นเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เป็นการเรียนรู้ที่ยั่งยืน ซึ่งการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นกระบวนการที่เน้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอนและรู้จักรับผิดชอบด้วยตนเอง ให้ผู้เรียนได้ค้นพบองค์ความรู้ด้วยตนเองโดยการศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง โดยครูผู้สอนเป็นผู้สนับสนุน ชี้แนะให้คำปรึกษา³

ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชา พย.1329 วิจัยทางการพยาบาลของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมาประจำปีการศึกษา 2551 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักศึกษา

มีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการวิจัยและร่วมทำวิจัยขั้นพื้นฐาน โดยใช้หลักสิทธิมนุษยชนและจรรยาบรรณนักวิจัยได้ ซึ่งอาจารย์ผู้สอนได้ใช้แนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเป็นแนวทางเพื่อพัฒนาสมรรถนะรายวิชาของนักศึกษา คือร่วมทำวิจัยและวิเคราะห์ผลการวิจัยเพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติการพยาบาล จัดทำรายงานทางวิชาการและการนำเสนอ รวมถึงพัฒนาทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษในวิชาชีพ โดยการเขียนบทคัดย่อเป็นภาษาอังกฤษ หรือการแสวงหาข้อมูลจากตำราหรือวารสารต่างประเทศ นอกจากนี้การจัดการเรียนการสอนที่ให้นักศึกษาเรียนรู้กระบวนการทำวิจัยยังเป็นการพัฒนาทักษะทางปัญญา โดยให้นักศึกษาได้ทำวิจัยไปพร้อมกับการเรียนรู้เนื้อหาที่สอน ซึ่งในกระบวนการนี้ต้องนำไปสู่การรู้จักตั้งคำถาม การรู้จักยกประเด็นปัญหา รู้จักวิเคราะห์ปัญหาที่เผชิญ และท้ายสุดรู้วิธีใดมาซึ่งคำตอบ ทั้งนี้เมื่อนักศึกษารู้วิธีการใดมาซึ่งคำตอบแล้วนั้นนักศึกษาสามารถนำไปใช้กับสถานการณ์หรือปัญหาอื่นๆ ที่นักศึกษาเผชิญ และสามารถแสวงหาความรู้ได้⁴ ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในรายวิชา พย.1329 วิจัยทางการพยาบาลของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมาประจำปีการศึกษา 2551 เพื่อให้ทราบข้อมูลนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในรายวิชา พย.1329 วิจัยทางการพยาบาล
2. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในรายวิชา พย.1329 วิจัยทางการพยาบาล

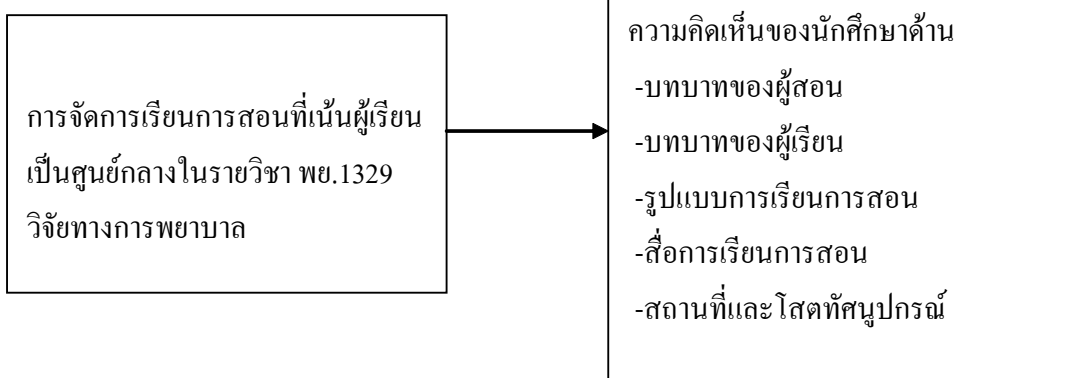
คำถามการวิจัย

นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในรายวิชา พย.1329 วิจัยทางการพยาบาลอย่างไร

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นประเมินผลการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

กรอบแนวคิดการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในรายวิชา พย.1329 วิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต ชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา

2. ใช้เป็นแนวทางเพื่อพัฒนาวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในรายวิชา พย.1329 วิจัยทางการพยาบาลต่อไป

นิยามคำศัพท์

1. การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หมายถึง การเรียนรู้เกี่ยวกับการวิจัยทางการพยาบาลที่เกิดจากการคิด การค้นคว้า

กลางในรายวิชา พย.1329 วิจัยทางการพยาบาล โดยศึกษาจากความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา ประจำปีการศึกษา 2551 โดยให้แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โดยใช้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง¹ ในรายวิชา พย.1329 วิจัยทางการพยาบาล

การทดลอง วิเคราะห์ อภิปราย และการสรุปเป็นความรู้เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลโดยตัวผู้เรียนเอง ส่วนผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้วางแผนชี้แนะ และอำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียน

2. การประเมินผลการจัดการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการรายงานข้อมูล เพื่อใช้ในการตัดสินใจและแก้ไขรายวิชา โดยประเมินความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในรายวิชา พย.1329 วิจัยทางการพยาบาล ปีการศึกษา 2551 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา จากแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง¹

3. วิชาวิจัยทางการพยาบาล หมายถึง วิชาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับแนวคิดการวิจัย ความสำคัญของการวิจัย และกระบวนการวิจัย โดยให้นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ประจำปีการศึกษา 2551 ได้มีการค้นคว้าและร่วมทำวิจัยโดยคำนึงถึงหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณของนักวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่นักศึกษาพยาบาลศาสตรชั้นปีที่ 4 จำนวน 43 คน ที่ได้รับการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในรายวิชา พย.1329 วิจัยทางการพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา ปีการศึกษา 2551

เนื่องด้วยประชากรที่ศึกษามีขนาดเล็ก และเป็นวิจัยเชิงบรรยาย จึงควรศึกษาจากประชากรแทนการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยจึงไม่มีกลุ่มตัวอย่างโดยเลือกศึกษาจากประชากรทั้งหมดซึ่งได้แก่นักศึกษาพยาบาลศาสตรชั้นปีที่ 4 จำนวน 43 คน ที่ได้รับการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นศูนย์กลางในรายวิชา พย.1329 วิจัยทางการพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา ปีการศึกษา 2551

เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยแบบสอบถามจำนวน 1 ชุด แบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง¹ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 60 ข้อ ประกอบด้วย 5 ด้านดังนี้

1. บทบาทของผู้สอน จำนวน 15 ข้อ
2. บทบาทของผู้เรียน จำนวน 10 ข้อ
3. รูปแบบการเรียนการสอน จำนวน

11 ข้อ

4. สื่อการเรียนการสอน จำนวน

12 ข้อ

5. สถานที่และวัสดุทัศนูปกรณ์

จำนวน 12 ข้อ

แบบสอบถามชุดนี้ได้รับการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญคือ อาจารย์พยาบาลที่มีความรู้ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและการวัดประเมินผล จำนวน 3 ท่าน และมีการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม จำนวน 40 คน และหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแอลฟา (Alpha coefficient) ได้เท่ากับ 0.92

ตอนที่ 3 คำถามปลายเปิด (Open Ended question) เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในรายวิชาวิจัยทางการพยาบาล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยแนะนำตัวกับกลุ่มตัวอย่างอธิบายวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยครั้งนี้ จากนั้นขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง โดยอธิบายให้เขาใจว่าข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามนี้ ถือเป็นความลับนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวม และใช้เพื่อประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น ซึ่งกลุ่มตัวอย่างมีสิทธิตอบรับหรือปฏิเสธในการเข้าร่วมการทำวิจัยได้ตามความต้องการ จากนั้นแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง และรวบรวมแบบสอบถามคืนภายใน 2 สัปดาห์ และผู้วิจัยตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคล

กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิง จำนวน 41 คน (ร้อยละ 95.35) เพศชายจำนวน 2 คน (ร้อยละ 4.65) อายุเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 21.77 ปี มีเกรดเฉลี่ยสะสม 2.99

2. ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน

ในการจัดการเรียนการสอนวิชา พย. 1329 วิจัยทางการพยาบาล ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา สำหรับนักศึกษาพยาบาลศาสตรชั้นปีที่ 4 รุ่นที่ 51 จำนวน 43 คน ได้แบ่งกลุ่มเป็น 5 กลุ่มๆ ละ 8-9 คนร่วมกันทำวิจัย กลุ่มละ 1 เรื่องในเรื่องที่ตนเองสนใจ โดยได้รับคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาประจำกลุ่ม ซึ่งวิจัยทั้ง 5 เรื่องได้นำเสนอในเวทีวิชาการระดับชาติและนานาชาติเครือข่ายวิทยาลัยสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (NEC net) กระทรวงสาธารณสุข ประจำปี 2551 "วิจัย ไม่ใช่เรื่องยาก(มาก)" วันที่ 3-5 กันยายน 2551 ณ โรงแรม

เจริญธานี ปรีณเศส ขอนแก่น⁶

ผลการประกวดงานวิจัยของนักศึกษาในเวทีวิชาการดังกล่าว มีงานวิจัย 2 เรื่องได้รับรางวัลการนำเสนอผลงานวิจัยดีเด่น ได้แก่ นางสาวอรุณวรรณ ทองป้อง จากงานวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความเครียดและระดับความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา" โดยมีอาจารย์ ดร.วิภารัตน์ สุวรรณไวพัฒน์เป็นที่ปรึกษาวิจัย และ นางสาวศิริพร จรครบุรี จากงานวิจัยเรื่อง "พฤติกรรมสุขภาพของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา" โดยมีอาจารย์ศุภิสรา สุวรรณชาติเป็นที่ปรึกษาวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในรายวิชา พย.1329 วิจัยทางการพยาบาล โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.20, SD.=0.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความคิดเห็นด้านบทบาทอาจารย์มีค่าสูงที่สุด ($\bar{X}=4.49, SD.=0.67$) รองลงมาคือ ด้านบทบาทผู้เรียน ($\bar{X}=4.28, SD.=0.68$) ความคิดเห็นด้านสถานที่และสื่อทัศนูปกรณ์มีค่าต่ำสุด ($\bar{X}=3.98, SD.=0.85$) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลกลุ่ม (ความคิดเห็นเรื่อง การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ในรายวิชา พย.1329 วิจัยทางการพยาบาล (N = 43))

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	การแปลผล
1. บทบาทอาจารย์	4.49	0.67	มาก
2. บทบาทผู้เรียน	4.28	0.68	มาก
3. รูปแบบการเรียนการสอน	4.20	0.75	มาก
4. สื่อการเรียนการสอน	4.05	0.81	มาก
5. สถานที่และสื่อทัศนูปกรณ์	3.98	0.85	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.20	0.75	มาก

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ด้านบทบาทอาจารย์เป็นรายข้อ ข้อที่มีคะแนนความคิดเห็นที่เหมาะสมสูงสุด คือ กิจกรรมการสอนเน้นการทำงานเป็นกลุ่ม ($\bar{X}=4.70$) รองลงมาคือ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมประเมินตนเองและเพื่อน ($\bar{X}=4.67$) อาจารย์เป็นที่ปรึกษาที่ดี ($\bar{X}=4.67$) ส่วนคะแนนความคิดเห็นที่เหมาะสมต่ำที่สุดคือ ให้ความกระจ่างในเนื้อหาความจำเป็น ($\bar{X}=4.16$)

ด้านบทบาทผู้เรียนเป็นรายข้อ ข้อที่มีคะแนนความคิดเห็นที่เหมาะสมสูงสุด คือ ได้มีส่วนร่วมในการประเมินตนเองและเพื่อน ($\bar{X}=4.57$) รองลงมาคือ ได้มีปฏิสัมพันธ์และช่วยกันเรียนรู้กับเพื่อนในกลุ่ม ($\bar{X}=4.48$) ส่วนคะแนนความคิดเห็นที่เหมาะสมต่ำที่สุดคือ ได้มีการศึกษาค้นคว้าเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียน ($\bar{X}=4.00$)

ด้านรูปแบบการเรียนการสอนเป็นรายข้อ ข้อที่มีคะแนนความคิดเห็นที่เหมาะสมสูงสุด คือ มีโอกาสแสดงความคิดเห็นในขณะที่เรียน ($\bar{X}=4.40$) และได้ฝึกกระบวนการคิดแบบมีเหตุผล ($\bar{X}=4.40$) รองลงมาคือ ได้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนในขณะที่มีการเรียนการสอน ($\bar{X}=4.28$) ส่วนคะแนนความคิดเห็นที่เหมาะสมต่ำที่สุดคือ มีความพึงพอใจในกิจกรรมการเรียนการสอนลักษณะนี้ ($\bar{X}=3.95$)

ด้านสื่อการเรียนการสอนเป็นรายข้อ ข้อที่มีคะแนนความคิดเห็นที่เหมาะสมสูงสุด คือ สื่อการเรียนการสอนช่วยส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว สามารถบรรลุได้ตามวัตถุประสงค์ ($\bar{X}=4.16$) รองลงมาคือ สื่อการเรียนการสอนสอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียน ($\bar{X}=4.12$) ส่วนคะแนนความคิดเห็นที่เหมาะสมต่ำที่สุดคือ ผู้เรียนมีตำราเอกสารประกอบการเรียนรู้และค้นคว้าอย่างเพียงพอ ($\bar{X}=3.93$)

ด้านสถานที่และโสตทัศนูปกรณ์เป็นรายข้อ ข้อที่มีคะแนนความคิดเห็นที่เหมาะสมสูงสุด คือ สถานที่เรียนมีแสงสว่างที่เพียงพอและมีอากาศถ่ายเทสะดวก ($\bar{X}=4.33$) รองลงมาคือ สถานที่เรียนปราศจากเสียงดังรบกวน และเอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน ($\bar{X}=4.19$) ส่วนคะแนนความคิดเห็นที่เหมาะสมต่ำที่สุดคือ โสตทัศนูปกรณ์ได้รับการดูแลให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์พร้อมใช้งานได้ ($\bar{X}=3.63$)

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ในการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในรายวิชา พย.1329 วิจัยทางการพยาบาล นักศึกษาส่วนใหญ่เสนอแนะว่าเป็นการเรียนการสอนที่ดี ทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น มีอิสระในการแสดงความคิดเห็น การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง แต่ควรมีการเรียนการสอนตั้งแต่ชั้นปีที่ 3 เพื่อจะได้เตรียมตัวสอบใบประกอบวิชาชีพในชั้นปีที่ 4

การอภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในรายวิชา พย.1329 วิจัยทางการพยาบาล สามารถอภิปรายประเด็นต่างๆ จำแนกตามรายด้านของการจัดการเรียนการสอนดังนี้

1. ด้านบทบาทอาจารย์ จากผลการวิจัยพบว่า คะแนนความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนด้านบทบาทอาจารย์มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากการเรียนการสอนรายวิชา พย.1329 วิจัยทางการพยาบาล จัดให้มีการเรียนการสอนภาคทฤษฎีในชั้นเรียนควบคู่กับการทำวิจัยซึ่งผู้เรียนแต่ละกลุ่มย่อยมีอาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยซึ่งมีคุณวุฒิจบการศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอก รวมทั้งเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ประสพการณ์การทำวิจัยเป็น

ผู้ชี้แนะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับสมาชิกในกลุ่มผู้เรียน โดยอาจารย์ที่ปรึกษาทั้ง 5 ท่านได้ให้ความทุ่มเท ในการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก ให้คำปรึกษาดังแต่เริ่มต้นกระบวนการวิจัย การตั้งปัญหาการวิจัย การตั้งคำถามและวัตถุประสงค์ การวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การสรุปและอภิปรายผล รวมไปถึงการหาเวทีวิชาการในการนำเสนอผลงานวิจัยของนักศึกษาส่งผลให้นักศึกษามีความพึงพอใจ ต่อบทบาทของอาจารย์ในการจัดการเรียนการสอนครั้งนี้มาก สอดคล้องกับงานวิจัยของอัจฉรา มีนาสันติรักษ์ ที่พบว่านักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม มีความคิดเห็นต่อกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแบบ PBL, PL, CIPPA ในด้านบทบาทอาจารย์ผู้สอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีคะแนนความคิดเห็นเหมาะสมสูงสุด คือ กิจกรรมการสอนเน้นการทำงานเป็นกลุ่ม ($\bar{X} = 4.70$) ซึ่งการทำงานเป็นกลุ่มนี้จะเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในกระบวนการเรียนรู่มากที่สุด สอดคล้องกับ วัฒนาพร ระจิบทุกษ์ ที่กล่าวไว้ว่ากระบวนการกลุ่มเป็นวิธีการสำคัญ ที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ในทุกองค์ประกอบกระบวนการกลุ่มจะเอื้ออำนวยให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยน แบ่งปันประสบการณ์ ได้สะท้อนความคิดเห็น ทำให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ การเรียนรู้ได้มากที่สุด

2. ด้านบทบาทผู้เรียน จากผลการวิจัยพบว่า คะแนนความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนด้านบทบาทผู้เรียนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนความคิดเห็นที่เหมาะสมสูงสุด คือ ได้มีส่วนร่วมในการประเมินตนเองและเพื่อน ($\bar{X} = 4.57$) ทั้งนี้เนื่องจากการเรียนการสอนจะเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทั้งใน กระบวนการเรียนและ

การประเมินผล ผู้เรียนจะได้มีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง และเพื่อนในกลุ่มได้ทำให้เกิดการพัฒนาตนเองและสมาชิกในกลุ่มให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ ชนาธิป พรกุล ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินผลการเรียนรู้ ทั้งโดยตนเองและผู้อื่น และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนรู้ถึงความก้าวหน้าของกลุ่มเพื่อให้กระบวนการกลุ่มบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้และนำผลจากการประเมินตนเองและสมาชิกกลุ่มมาปรับปรุงกระบวนการกลุ่มต่อไป นอกจากนี้ตามระดับพัฒนาการของผู้เรียนซึ่งอยู่ในวัยรุ่นตอนปลายจะให้ความสำคัญมากกับกลุ่มเพื่อนเมื่อเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในกระบวนการกลุ่มทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจ ในรูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

ด้านรูปแบบการเรียนการสอนจากผลการวิจัยพบว่า คะแนนความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนด้านรูปแบบการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนความคิดเห็นที่เหมาะสมสูงสุด คือ มีโอกาสแสดงความคิดเห็นในขณะที่เรียน ($\bar{X} = 4.40$) และได้ฝึกกระบวนการคิดแบบมีเหตุผล ($\bar{X} = 4.40$) ทั้งนี้เนื่องมาจากการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในรายวิชาวิชา พย.1329 วิจัยทางการแพทย์พยาบาล ผู้เรียนจะต้องมีการเข้ากลุ่มในการศึกษาพัฒนางานวิจัยของกลุ่มตนเอง ต้องมีการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องรวมถึงเข้าใจในระเบียบวิธีการวิจัย โดยหากมีข้อสงสัยสามารถนำประเด็นปัญหามาสอบถามอาจารย์ที่ปรึกษาประจำกลุ่มเพื่อร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็น แสดงความเป็นเหตุเป็นผลในประเด็นต่างๆ ทำให้สมาชิกกลุ่มได้รับความกระจ่างในเนื้อหาที่สงสัยและ ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องนั้นได้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งเมื่อ

ผู้เรียนทำวิจัยในเรื่องที่สนใจแล้วเสร็จ ผู้สอนได้หาเวทีวิชาการในการนำเสนอ ผลงานวิจัยให้ผู้เรียนเพื่อฝึกกระบวนการคิดการถ่ายทอดผลการวิจัย การตอบคำถามในเวทีวิชาการ สอดคล้องกับทฤษฎาแวมมณี⁸ และชนาธิปพรกุล⁷ ที่ได้กล่าวไว้ว่ากิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทั้งในกระบวนการ การแสวงหาความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการแก้ไขปัญหา ซึ่งกระบวนการแก้ไขปัญหาเป็นสิ่งที่สำคัญ ซึ่งครูผู้สอนและสมาชิกทุกคนในกลุ่มต้องช่วยกันระดมความคิดเพื่อหาข้อสรุปในการแก้ปัญหาและเป็นการช่วยเหลือให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางการพัฒนากระบวนการทางสติปัญญา

3. ด้านสื่อการเรียนการสอนจากผลการวิจัยพบว่า คะแนนความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนด้านสื่อการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนความคิดเห็นที่เหมาะสมสูงสุด คือ สื่อการเรียนการสอนช่วยส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วสามารถบรรลุได้ตามวัตถุประสงค์ ($\bar{X} = 4.16$) ทั้งนี้เนื่องจากในรายวิชาวิจัยทางการพยาบาลมีการใช้สื่อการเรียนการสอนหลากหลายและสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน เช่น ใบงานเอกสารประกอบการสอนตำราและแหล่งค้นคว้าอื่นๆ รวมถึงอาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยประจำกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเนื้อหาเพิ่มมากขึ้นซึ่งสอดคล้องกับ นงค์ แนนอุดร⁹ กล่าวว่าผู้สอนต้องมีการเตรียมแหล่งความรู้แก่ผู้เรียน ทั้งในรูปของสื่อการเรียนในความรู้ที่จะให้ผู้เรียนไปศึกษาค้นคว้า พร้อมทั้งแนะนำข้อหนังสือ อุปกรณ์และสื่อต่างๆ ให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า นอกจากนี้ผู้สอนต้องมีการเตรียมตนเองให้พร้อมสำหรับเป็นบุคคลที่เป็นแหล่งความรู้ (Resource Person) เพื่อให้คำแนะนำในข้อมูลที่ชัดเจนแก่ผู้เรียน

4. ด้านสถานที่และโสตทัศนูปกรณ์ จากผลการวิจัยพบว่า คะแนนความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนด้านสถานที่และโสตทัศนูปกรณ์มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนความคิดเห็นที่เหมาะสมสูงสุด คือสถานที่เรียนมีแสงสว่างที่เพียงพอ และมีอากาศถ่ายเทสะดวก ($\bar{X} = 4.33$) ทั้งนี้เนื่องจากการจัดสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมเป็นสิ่งที่มีเอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนและส่งเสริมบรรยากาศการเรียนเป็นไปด้วยดี สอดคล้องกับ นงค์ แนนอุดร⁹ กล่าวว่าเมื่อมีการออกแบบหรือกำหนดกิจกรรมการเรียนแล้ว ผู้สอนจะเป็นผู้พิจารณาถึงลักษณะ โสตทัศนูปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนบรรลุผลสำเร็จต้องมีการจัดห้องเรียนให้เหมาะสมกับกิจกรรมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี มีแสงสว่างเพียงพอและอากาศถ่ายเทได้สะดวกเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจ และมีความกระตือรือร้นต่อการเข้าร่วมกิจกรรม

ข้อเสนอแนะ

ด้านการจัดการเรียนการสอน

1. ควรจัดให้มีการเรียนการสอนวิชาวพ. 1329 วิจัยทางการพยาบาล ในชั้นปีที่ 3 เพื่อให้ นักศึกษามีเวลาที่จะเตรียมตัวนำเสนอผลงานวิจัยในเวทีวิชาการระดับชาติหรือนานาชาติต่อไป
2. อาจารย์ผู้สอนควรใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลายเพื่อการเข้าถึง เช่น มีการเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-learning) มีเอกสารประกอบการสอนที่ชัดเจน กระชับ ครบคลุม เนื้อหาสามารถอ่านเข้าใจง่าย และควรเตรียมโสตทัศนูปกรณ์ให้มีความพร้อมในการใช้มากขึ้น

ด้านการวิจัย

1. ควรศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในรายวิชาอื่นๆ รวมทั้งศึกษาในเชิงลึกโดยวิธีการสัมภาษณ์ เพื่อจะได้ข้อมูลที่มีคุณภาพและชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2. ควรมีการศึกษาวิจัยปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในรายวิชา พย.1329 วิจัยทางการพยาบาล

3. ควรมีการศึกษาวิจัยการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนแบบต่างๆในรายวิชา พย.1329 วิจัยทางการพยาบาล

4. ควรศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ต่างกัน เช่น การเรียนการสอนที่ใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ กับการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณ กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา ประจำปีการศึกษา 2551 ทุกคนที่ได้ให้ข้อมูลในการทำวิจัย และขอขอบคุณผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา อาจารย์สายสวาท เผ่าพงษ์ ที่ได้อนุมัติเงินทุนสนับสนุนการวิจัยของวิทยาลัยในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- อจธรา มีนาสันติรักษ์. ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม. มปท., 2546.
- วัฒนาพร ระเบียบทุกข์. แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : แอลทีเพรส, 2542.
- เลิศชาย ปานมูข. การสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. สืบค้นเมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2554, จาก <http://www.banprak-nfe.com/webboard/index.php?topic=21.0>
- ไพฑูรย์ สีนลรัตน์. อาจารย์มืออาชีพ. กรุงเทพฯ : เครือข่ายการพัฒนาวิชาชีพอาจารย์และองค์กรระดับอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย, 2551.
- บุญใจ ศรีสถิตยน์รากร. ระเบียบวิธีการวิจัยทางพยาบาลศาสตร์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- เครือข่ายวิทยาลัยสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กระทรวงสาธารณสุข. รายงานการประชุมวิชาการ ประจำปี 2551 "วิจัยไม่ใช่เรื่องยาก (มาก)". มปท., 2551.
- ชนาธิป พรกุล. แดทส์ รูปแบบการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- ทิตนา แหมมณี. การจัดการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. วารสารวิชาการ, 2542;2(5): 11-19.
- นงค์ แนนอุดร. การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่สอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตาม รูปแบบของ CIPPA Model ของครูผู้สอนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ปีการศึกษา 2544. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2545.